

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 12Co/85/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4413206206
Dátum vydania rozhodnutia: 04. 06. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Soňa Zmeková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2018:4413206206.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Sone Zmekovej a sudkýň JUDr. Renáty Pátrovičovej a JUDr. Denisy Šaligovej v právnej veci žalobcu: CD Consulting, s.r.o., so sídlom Příkop 843/4, Zábřovice, 602 00 Brno, Česká republika, IČO: 264 29 705, proti žalovanému: K. U., nar. XX.XX.XXXX, bytom XXX XX F. XXX, o zaplatenie zmenkovej sumy 808,49 eura s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Nové Zámky č. k. 5C/207/2013-120 zo dňa 28.02.2017 takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e .**

Žalovanému nepriznáva nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom zamietol žalobu a žalovanému nepriznal nárok na náhradu trov konania. V odôvodnení uviedol, že žalobca sa návrhom na uplatnenie pohľadávky podľa nariadenia ES č. 861/2007 zo dňa 18.03.2013 (ďalej len „Nariadenie“) domáhal, aby súd zaviazal žalovaného na zaplatenie zmenkovej sumy 808,49 eura, zmenkového úroku vo výške 0,25 % denne zo sumy 808,49 eura od 13.4.2010 do zaplatenia, 6% ročného úroku zo sumy 808,49 eura od 15.06.2010 do zaplatenia a zmenkovej odmeny 1/3 % zmenkovej sumy, teda 2,69 eura, s odôvodnením, že ako indosatár nadobudol všetky práva zo zmenky, ktorú vystavil žalovaný dňa 28.09.2009 na zmenkovú sumu 808,49 eura. Žalovaný sa zaviazal za túto zmenku zaplatiť pri predložení na rad zmenkového veriteľa zmenkovú sumu spolu s 0,25% denným úrokom. Indosatár predložil zmenku k zaplateniu, pričom vystaviteľ doposiaľ nič nezaplatil.

2. Zo zmenky založenej v exekučnom spise súd zistil, že žalovaný vystavil dňa 28.09.2009 v Prievidzi zmenku na zmenkovú sumu 808,47 eura s tým, že na ňu zaplatí pri predložení na rad: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., IČO 35 807 598, Pribinova 25, 811 09 Bratislava, zapísaná v obchodnom registri Okresného súdu Bratislava 1, Oddiel: Sro, vložka číslo 23636/B, zmenkovú sumu a zmenkový úrok 0,25 % denne. Dátum začiatku úročenia bol uvedený: 13.04.2010. Zmenka bola splatná: POHOTOVOSTĚ, s.r.o. Pribinova 25, 811 09 Bratislava, vystavená „bez protestu“ a „na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia“. Na zmenke je uvedený údaj - číslo zmluvy 304600197. Zmenka bola vystavená na základe dohody o vyplnení zmenky obsiahnutej v úverovej zmluve č. 304600197 zo dňa 28.09.2009, ktorú uzatvoril žalovaný ako dlžník (spotrebiteľ) a spoločnosť POHOTOVOSTĚ, s.r.o., ako veriteľ. Žalovanému bol na základe úverovej zmluvy poskytnutý úver vo výške 350 eur s tým, že žalovaný sa zaviazal tento úver vrátiť v 12 mesačných splátkach po 56 eur, t.j. veriteľovi mal zaplatiť 672 eur. Žalovaný sa zaviazal uhradiť veriteľovi poplatok vo výške 322 eur. Žalovaný si dobrovoľne neplnil svoje povinnosti, a preto si veriteľ uplatnil práva na Stálom rozhodcovskom súde (Slovenská rozhodcovská a.s.), ktorý jeho návrhu rozsudkom sp. zn. 07916/10 z 22.09.2010 vyhovel a zaviazal žalovaného na zaplatenie sumy 808,49

eura so zmenkovým úrokom, zákonným úrokom a na náhradu trov konania. Následne veriteľ podal návrh na vykonanie exekúcie vymožením pohľadávky priznanej v uvedenom rozhodcovskom rozsudku, ku ktorému doložil predmetnú zmluvu. Okresný súd Nové Zámky uznesením č. k. 10Er/75/2011-9 zo dňa 26.01.2011 však žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietol.

3. Zamietnutie žaloby súd prvej inštancie odôvodnil najmä s odkazom na ustanovenia § 52 ods. 1, 3, 4, § 53 ods. 1 - 5, § 54 ods. 1, § 3 ods. 1, § 39 Občianskeho zákonníka, § 4 ods. 2, 6 zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1986 Zb. o Slovenskej obchodnej inšpekcii v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o spotrebiteľských úveroch“), ako aj o ustanovenia § 11 ods. 1, § 17, § 48 ods. 1, § 75 zákona č. 191/1950 Zb. zákona zmenkového a šekového (ďalej len „zákon zmenkový a šekový“) a § 179, § 180 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). Súd vyhodnotil, že zmenka bola vystavená na zabezpečenie nároku veriteľa zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Súd z listinného dôkazu - zmluvy o spotrebiteľskom úvere zistil, že zmluva neobsahuje všetky náležitosti podľa vyššie cit. ustanovenia § 4 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch. Zo zmluvy je zrejmá len výška poskytnutého úveru a poplatok za poskytnutie úveru. Zmluva jednoznačne neobsahuje ostané údaje ako napr. údaje o konečnej splatnosti úveru, ročnú percentuálnu mieru nákladov (RPMN) a celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere, či ročnú úrokovú sadzbu. Na základe zmluvy bol žalovanému poskytnutý spotrebiteľský úver 350 eur, ktorý mal splatiť v priebehu 12 mesiacov vo výške 672 eur, t. j. spolu s poplatkom 322 eur. Uvedená zmluva o úvere sa prieči dobrým mravom, pričom bola vyhotovená bez rešpektovania zákonných podmienok (nedostatok obsahových náležitostí uvedených v § 4 zákona o spotrebiteľských úveroch) a je aj v rozpore so zásadami poctivého obchodného styku, a to predovšetkým z dôvodu, že výška dohodnutého poplatku 322 eur pri 12 mesačnom splácaní dosahuje takmer 92 % z výšky samotného úveru. Išlo o neprimerane vysoký poplatok za poskytnutie úveru, ktorý bol dohodnutý v rozpore s dobrými mravmi. Uvedené preto spôsobuje absolútnu neplatnosť tejto zmluvy a v dôsledku toho nemôže byť platná ani vystavená zmenka, ktorá zabezpečuje hlavný záväzkový vzťah. To korešponduje aj s právnym názorom vysloveným Najvyšším súdom SR zo dňa 06.05.2008 pod. sp. zn. 4Obo/161/2007, podľa ktorého nemôže vzniknúť právo na vyplnenie blankozmenky z neplatnej úverovej zmluvy pre neprimerane vysoký poplatok za spracovanie a vedenie úveru, a teda pre rozpor s dobrými mravmi a zásadami poctivého obchodného styku. Žalobca si v tomto konaní uplatnil nárok z neplatnej zmenky, ktorá obsahuje číslo príslušnej úverovej zmluvy, z čoho žalobcovi muselo byť zrejmé, že tu určité kauzálne vzťahy existujú. Keďže si uplatnil právom nedovolený nárok z neplatnej zmenky, súd žalobu zamietol.

4. Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca, ktorý navrhol rozsudok súdu prvej inštancie zmeniť a jeho žalobe vyhovieť. Uviedol, že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie, že v konaní došlo k vadám uvedeným v § 365 ods. 1 písm. b) CSP, súd mu nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a že jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Namietal, že on a ani žalovaný nenavrhlí dokazovanie, ktoré súd prvej inštancie vykonal, pričom ustanovenie § 120 ods. 1 OSP umožňuje súdu v sporovom konaní vykonať aj iné než navrhované dôkazy len výnimočne. On predložil ako dôkaz o svojich nárokoch platnú zmenku, preukazujúcu jasne, úplne a zrozumiteľne jeho právo na úhradu zmenkovej sumy a jej príslušenstva. Voči forme a obsahu zmenky zo strany žalovaného neboli žiadne námietky, a preto neexistovala okolnosť, ktorá by odôvodňovala vykonanie ďalších dôkazov. Súd prvej inštancie mal rozhodnúť o práve na úhradu zmenkovej sumy a jej príslušenstva len z predloženej zmenky. Žalovaný mohol na základe čl. 5 ods. 3, 6 nariadenia vzniesť námietky voči zmenke a ak tak neurobil, akékoľvek iné námietky musia byť odmietnuté z dôvodu uplatnenia koncentračnej zásady konštruovanej nariadením. Súd nesprávne vykonal a hodnotil dôkazy na skutočnosti, ktoré nikto netvrdil. V ďalšom texte odvolania poukázal na rozhodnutia iných súdov, ktoré rozhodli v obdobných veciach v jeho prospech. Uviedol, že je majiteľom zmenky na základe indosamentu a nie je účastníkom žiadneho spotrebiteľského vzťahu, pričom predmetom konania je výlučne zmenka a nie iný záväzkový právny vzťah. S odkazom na ustanovenie § 17 zákona zmenkového a šekového žalovaný nie je oprávnený vznášať tzv. kauzálne námietky voči majiteľovi zmenky, ktoré vyplývajú z jej vzťahov s pôvodným majiteľom zmenky. Keďže tak v sporovom konaní nemôže činiť žalovaný, tým menej tak môže činiť sám súd. Súd prihliadol na skutočnosti a dôkazy, na ktoré nebolo možné prihliadnuť, pretože nemali byť v sporovom konaní vedenom podľa nariadenia vykonané bez návrhu. Vzhľadom na úplnú samostatnosť, oddelenosť,

nezávislosť zmenkového záväzku, nie je možné hovoriť o tom, že zmenka je zmenkou podľa zákona o spotrebných úveroch a že tomuto zákonu odporuje. Zmenka uplatnená v tomto konaní má všetky zákonom predpísané náležitosti a je platná. Povinnosť tvrdenia námietok a aj dôkazné bremeno na ich preukázanie je na žalovanom (vystaviteľovi zmenky). Záväzky zo zmenky, aj keď vznikli z konkrétnych zmluvných záväzkov, sú záväzkami samostatnými, a nie je možné súhlasiť s názorom súdu, že sú závislé na úverovom vzťahu. Ak je návrhom uplatnený nárok zo zmenky, nie je možné bez ďalšieho v takomto konaní rozhodovať o záväzkoch zo zmluvy, ani keď je nepochybné, že s danou zmenkou súvisia. Samotný zákon o spotrebiteľských úveroch pripúšťal, aby na zabezpečenie nárokov zo spotrebiteľského úveru bola vystavená zmenka; limitovaná bola len výška zabezpečenia vo vzťahu k aktuálnej výške dlhu v čase jej vyplnenia. Dohoda o vyplňovacom práve nemohla byť neplatná a nemohla byť neprijateľnou zmluvnou podmienkou ani v prostredí spotrebiteľských úverov.

5. Žalovaný sa k odvolaniu nevyjadril.

6. Krajský súd v Nitre ako odvolací súd (§ 34 CSP), viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379, § 380 CSP) ako aj skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 CSP), prejednal vec bez nariadenia pojednávania s verejným vyhlásením rozsudku (§ 385 ods. 1, § 378 ods. 1, § 177 ods. 2 písm. c), § 219 ods. 3 CSP) a po prejednaní veci urobil záver, že rozsudok súdu prvej inštancie je vecne správny. Preto tento rozsudok podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil. Keďže odvolací súd dospel k tomu, že napadnutý rozsudok je správny a dostatočne odôvodnený, nepovažuje vo svojom rozhodnutí za nutné v súlade s ustanovením § 387 ods. 2 CSP opakovať tie isté podstatné dôvody, ktoré sú obsiahnuté v prvostupňovom rozhodnutí, vrátane citácie ustanovení právnych predpisov vzťahujúcich sa na tento prípad. Odvolací súd postupoval v súlade s ustanovením § 470 ods. 1, 2 prvej vety CSP, podľa ktorého ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti, a právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované. Na dôvažok odvolací súd dodáva nasledovné:

7. Predmetom tohto konania je návrh na uplatnenie pohľadávky podľa čl. 4 ods. 1 Nariadenia. Podľa predloženej žaloby je žalobca ako indosatár nadobúdateľom všetkých práv zo zmenky, ktorú vystavil žalovaný, pričom indosovaná zmenka je vista zmenkou opatrená doložkou „na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia“. Indosant predložil zmenku na zaplatenie, lebo vystaviteľ pohľadávku doposiaľ neuhradil. Žalobca sa v odvolaní zameral predovšetkým na zdôraznenie platnosti zmenky a jeho námietky boli prejavom snahy o nepripustenie akéhokoľvek súdneho prieskumu okolností vzniku zmenky a vykonania dokazovania v tomto smere. Odvolací súd sa nestotožnil s jeho argumentáciou spochybňujúcou postup súdu pri vykonávaní dôkazov. Predmetom konania je nárok vyplývajúci zo zmenky indosovanej na žalobcu sídlaceho v Českej republike, ktorý si svoje právo vyplývajúce zo zmenky uplatňuje pred súdom Slovenskej republiky v rámci európskeho konania vo veciach s nízkou hodnotou sporu upraveného Nariadením. Odvolací súd urobil záver o tom, že ak by súd prvej inštancie vo všeobecnosti nemal na základe vyplneného tlačiva žalobcu predstavujúceho žalobu podľa uvedeného Nariadenia k dispozícii všetky potrebné dôkazy pre rozhodnutie vo veci, mohol žalobcu vyzvať na doplnenie a mohol realizovať aj iné postupy v súlade s vnútroštátnym procesným predpisom. Cieľom Nariadenia totiž nie je obmedziť súdy pri zadovážení si dôkazov potrebných pre rozhodnutie vo veci, ale umožniť im využívanie technických a iných prostriedkov v záujme toho, aby dokazovanie prebehlo čo najjednoduchším a najmenej zaťažujúcim spôsobom. Znenie článku 4 Nariadenia nemožno preto vykladať tak, že by na základe neho nemal mať súd k dispozícii aj iné dôkazné prostriedky než príslušné tlačivá, a nemal by aj možnosť oboznámiť sa s inými písomnými dôkazmi, napr. so spotrebiteľskou zmluvou. Z čl. 8 a 9 uvedeného Nariadenia jednoznačne vyplýva, že aj v konaniach s malou hodnotou sporu je zachovaná možnosť sudcu vykonávať potrebné dokazovanie a nariadiť ústne pojednávanie, ak to považuje za potrebné. Zjednodušená forma konania podľa Nariadenia je preto plne zlučiteľná s judikatúrou Súdného dvora, ktorá prikazuje sudcom ex offio prihliadať na nekalosť zmluvných podmienok v spotrebiteľských zmluvách. Európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu sa riadi, ak nie je ustanovené inak, procesným právom členského štátu, v ktorom sa konanie vedie, čo priamo vyplýva z čl. 19 Nariadenia.

8. Nariadenie nekladie žiadne prekážky v možnosti preskúmať doložené listiny súdom a je možné aplikovať procesnoprávne predpisy použiteľné v slovenskom právnom poriadku, predovšetkým aplikáciu znalostí určitých okolností súdu z jeho činnosti a zohľadnenie ochrany slabšieho v konaní, či ochrany dobrých mravov. Predložená zmenka má svoj základ v dohode o vyplňovacom práve zmenky

obsiahnutej vo Všeobecných podmienkach poskytnutia úveru (ďalej ako „VPPÚ“) právneho predchodcu žalobcu spojených so spotrebiteľskou zmluvou. S ohľadom na výnimočnosť spotrebiteľského vzťahu a všeobecne uznávanej potreby súdnej ochrany spotrebiteľa súd prvej inštancie správne skúmal charakter tohto vzťahu a výnimočne vykonal aj tie dôkazy, ktoré nikto z účastníkov konania nenavrhol. Spotrebiteľský charakter zmluvy o úvere bol preukázaný bez akýchkoľvek pochybností. Základnou črtou spotrebiteľských zmlúv v praxi je poväčšine to, že sú pre spotrebiteľa vopred pripravené a nie je vytvorený priestor na dojednávanie obsahu zmluvy alebo jej zmeny. Úver poskytnutý právnym predchodcom žalobcu túto charakteristiku spĺňa, pričom súčasťou zmluvy o úvere boli VPPÚ, ktoré žalovaný ovplyvniť nemohol, lebo boli vopred pripravené pre veľký počet spotrebiteľov.

9. Odvolací súd neprijal právny názor žalobcu, podľa ktorého pri rozhodovaní o uplatnenom nároku zo zmenky sa má vychádzať výlučne z predloženej zmenky predstavujúcej samostatný abstraktný záväzok neakcesorickej povahy. Smernica Rady č. 87/102/EHS z 22.12.1986 o aproximácii zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení členských štátov, ktoré sa týkajú spotrebiteľského úveru, síce používanie zmienek v spotrebiteľských zmluvách nezakazuje, ale podľa čl. 10 Smernice jednoznačne členské štáty môžu povoliť používanie zmienek v spotrebiteľských zmluvách iba vtedy, ak zároveň zabezpečia vhodnú ochranu spotrebiteľa. Pojem vhodnej ochrany spotrebiteľa treba vykladať so zreteľom na čl. 14 Smernice, ktorá zakazuje znížiť štandard ochrany spotrebiteľa. Vhodnú ochranu spotrebiteľa je preto potrebné chápať ako celkový právny rámec ochrany spotrebiteľa vyplývajúci z predpisov práva únie a judikatúry Súdneho dvora EÚ zahŕňajúci aj povinnosť vnútroštátnych súdov ex offo skúmať nekalosť zmluvných podmienok. Hlavným rizikovým prvkom z pohľadu ochrany spotrebiteľa je abstraktný charakter zmenky, ktorý inak nepripúšťa, aby súd pri uplatňovaní práva zo zmenky prihliadal na kauzu pôvodného právneho vzťahu, t.j. aby hodnotil pôvodnú zmluvu o spotrebiteľskom úvere a skúmal, či táto obsahuje nekalé zmluvné podmienky.

10. V zmysle § 17 zákona zmenkového a šekového v znení účinnom v čase uzatvárania zmluvy o úvere ten, kto je žalovaný zo zmenky, nemôže robiť majiteľovi námietky, ktoré sa zakladajú na jeho vlastných vzťahoch k vystaviteľovi alebo k predošlým majiteľom, okrem ak majiteľ pri nadobúdaní zmenky konal vedome na škodu dlžníka. Z tohto zákonného ustanovenia, ktoré bolo novelizované zákonom č. 438/2015 Z. z. s účinnosťou od 23.12.2015, vo všeobecnosti vyplýva, že dlžník - s uvedenou výnimkou - nemá oprávnenie robiť voči majiteľovi zmenky námietky, ktoré sa zakladajú na jeho vlastných vzťahoch k predošlému majiteľovi, t.j. veriteľovi ktorý poskytol pôvodný spotrebiteľský úver. Takéto zjednodušené chápanie citovaného ustanovenia preferuje žalobca, ktorý nepripúšťa právny záver o možnosti skúmania okolností, za ktorých bola zmenka vystavená, a ani záver o jej možnej neplatnosti, či neexistencie. Rešpektovanie výlučne abstraktného charakteru zmenky je vo svetle judikatúry Súdneho dvora EÚ neprijateľné. Súdny dvor EÚ už totiž vyslovil všeobecnú zásadu, v zmysle ktorej špecifiká súdneho konania, ktoré prebieha v rámci vnútroštátneho práva medzi predajcom alebo dodávateľom a spotrebiteľom, nemôžu predstavovať skutočnosť spôsobilú ovplyvniť právnu ochranu, ktorá podľa ustanovení Smernice Rady č. 93/13/EHS musí byť poskytnutá spotrebiteľovi, čo potvrdzuje aj Čl. 14 Smernice Rady č. 87/102/EHS. Ak totiž pri vymáhaní dlžnej sumy z indosovanej zmenky vnútroštátny súd vôbec nemá možnosť hodnotiť obsah spotrebiteľskej zmluvy a rozhodnúť o nekalosti niektorých zmluvných podmienok, ide o zníženie právnej ochrany prináležiacej spotrebiteľovi a o porušenie zásady efektivity. V takomto právnom režime je nemožné alebo minimálne neprímerane ťažké, aby sa spotrebiteľ domohol ochrany svojich práv, ak by v konaní o vymáhaní pohľadávky nebolo možné skúmať nekalosť zmluvných podmienok.

11. Abstraktný charakter zmenky bol spochybnený už v ustanovení § 4 ods. 6 zákona o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzatvárania zmluvy o úvere. Podľa tohto ustanovenia v súvislosti s poskytovaním úveru od spotrebiteľa alebo inej osoby bolo zakázané splniť dlh zmenkou alebo šekom. Veriteľ smel podľa zákona prijať od dlžníka zmenku alebo šek na zabezpečenie svojich nárokov zo spotrebiteľského úveru, len ak šlo o zabezpečovaciu zmenku a zmenková suma v čase vyplnenia bola maximálne vo výške aktuálnej výšky nesplateného spotrebiteľského úveru a príslušenstva (vrátane zmluvných pokút a iných nárokov veriteľa zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere) vo výške maximálne 30 % istiny poskytnutého spotrebiteľského úveru. Zmenku prijatú, resp. vyplnenú veriteľom v rozpore s predchádzajúcou vetou veriteľ nesmel prijať a bol povinný ju dlžníkovi kedykoľvek na požiadanie vydať. Ustanovenie tohto odseku platilo aj v prípade zmeny majiteľa zmenky alebo postúpenia práv zo zmenky. V tomto prípade právny predchodca žalobcu zákonný limit zmenkovej sumy nerešpektoval a zmenku napriek výslovnému zákazu prijal a následne ju previedol na žalobcu. Zmenka bola vystavená v rozpore

s dobrými mravmi ako aj s uvedeným právnym predpisom, a preto je podľa § 39 Občianskeho zákonníka neplatným právnym úkonom.

12. Čo sa týka dohody o vyplňovacom práve zmenky, táto ak má byť právom akceptovateľná ako prejav zmluvnej autonómie, mala byť výsledkom slobodnej vôle oboch zmluvných strán. Slobodná vôľa vyžaduje informácie o dôsledkoch vystavenia zmenky pre spotrebiteľa. Z uzatvorenej dohody však pre žalovaného nevyplývajú žiadne informácie o dôsledkoch vystavenia zmenky. Neinformovanosť spotrebiteľa, resp. jeho nedostatočná informovanosť v oblasti spotrebiteľských právnych vzťahov mu nemôže byť na ujmu. Vystavením zmenky v rozsahu nad zákonom povolený limit, vzhľadom na povahu tohto cenného papiera bolo žalovanému zhoršené jeho zmluvné postavenie. Pritom je podstatné aj zistenie, že potreba vystavenia a odovzdania zmenky dodávateľovi nevyplývala zo samotnej zmluvy, ale len zo všeobecných úverových podmienok. V tejto súvislosti je právne významné aj ustanovenie § 54 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší. Dojednanie o zmenke, ktoré nezohľadňuje právne predpisy na ochranu spotrebiteľa, odporuje ustanoveniu § 54 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, a preto na podklade takéhoto dojednania zmenka nemohla byť platne vystavená a ani platne indosovaná. Zmenkové právo ako také v súdnom konaní znevýhodňuje žalovaného zmenkového dlžníka a keďže podľa článku 7 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky právo EÚ má prednosť pred zákonmi Slovenskej republiky, vnútroštátna právna úprava, ktorá umožnila za istých okolností do 31.12.2010 zmenky používať aj v spotrebiteľských vzťahoch, môže byť nepoužiteľná.

13. Jednou zo základných zásad práva Európskej únie je zásada, podľa ktorej sú členské štáty povinné zabezpečiť vysokú úroveň ochrany spotrebiteľa a zároveň sú povinné zabezpečiť, aby sa nekalé podmienky v spotrebiteľských zmluvách neuplatňovali, resp. neboli záväzné. Vzhľadom na to aplikáciou procesného práva má súd túto povinnosť naplniť, čo znamená, že v prípade uplatnenia nároku zo zmenky súd musí ex offo skúmať, či vystaviteľom zmenky nie je spotrebiteľ. Aj keď vnútroštátna právna úprava platná do 31.12.2010 umožňovala používať zmenky aj v spotrebiteľskom vzťahu, použitie zmenky ako takej v spotrebiteľskom právnom vzťahu v skutočnosti odporuje právu EÚ na ochranu spotrebiteľa. Vnútroštátna právna úprava do 31.12.2010 nezabezpečila vhodnú ochranu spotrebiteľa v súlade so Smernicou 87/102/EHS v konaní o nároku zo zmenky a zákonodarca túto skutočnosť zmenil až zrušením dovtedajšieho zákona o spotrebiteľských úveroch č. 258/2001 Z. z. a prijatím nového zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, účinného od 01.01.2011. Zmenkové právo ako také v súdnom konaní znevýhodňuje žalovaného zmenkového dlžníka a keďže podľa článku 7 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky právo EÚ má prednosť pred zákonmi Slovenskej republiky, vnútroštátna právna úprava, ktorá umožnila za istých okolností do 31.12.2010 zmenky používať aj v spotrebiteľských vzťahoch, môže byť nepoužiteľná. Z takej zmenky nemohol vzniknúť platný zmenkový záväzok, preto odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti ako vecne správny potvrdil.

14. V závere odvolací súd poukazuje aj na stanovisko Najvyššieho súdu Slovenskej republiky dňa 01.12.2015, publikované pod č. 93/2015 v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky, podľa ktorého: „Ak žalobca ako dôkaz osvedčenia uplatneného nároku doloží zmenku, platí bez ohľadu na povahu procesného nástroja, ktorý žalobca použil, že: 1. pokiaľ z akýchkoľvek okolností prejednávanej veci vyplynie konajúcemu súdu súvislosť s nekalou povahou či neprípustnosťou uplatneného nároku, je tento ex offo povinný zabezpečiť prieskum nároku v intenciách možnej absolútnej neplatnosti úkonu, v ktorom má nárok základ; 2. pokiaľ súd nevzhliadne žiadnu nekalosť či neprípustnosť predloženého návrhu, súd pristúpi k prieskumu uplatneného nároku v rozmedzí prípadne vznesených námietok zohľadňujúc ich rozsah a povahu, pri rešpektovaní povinnosti posúdiť prípadnú absolútnu neplatnosť úkonu, ak to z vykonaného dokazovania vyplynie. II. Ak je vystaviteľom zmenky spotrebiteľ, je možné túto skúmať až po úroveň dohody o vyplňovacom práve, aplikujúc právnu úpravu platnú a účinnú v čase, kedy bola zmenka vystavená. III. Aj v prípade, že nie sú podané kauzálne námietky vystaviteľom zmenky (bez ohľadu na to, či je spotrebiteľom), ktorý je na strane žalovaného, je možné preskúmať a podľa okolností prípadu posúdiť nárok na uplatnený zmluvný úrok ako nárok uplatnený v rozpore s dobrými mravmi, ak výška uplatneného nároku podľa úvahy súdu takýto exces dosahuje.“

15. V odvolacom konaní bol úspešný žalovaný, preto by mu podľa § 255 a § 262 ods. 1 CSP patrila náhrada trov odvolacieho konania. Vzhľadom na to, že žalovanému žiadne trovy v odvolacom konaní nevznikli, odvolací súd podľa § 396 ods. 1 CSP rozhodol, že sa mu nárok na ich náhradu nepriznáva.

16. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu možno podať dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419, § 420, § 421 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii.

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).